

מסורת הש"ס

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עז

עין משפט
נר מצוה

נמנין עליהם. דלפי לא נמנה אדם עם הצורה אלא לכול מהו יאך ידי אכילת פסח. אלמא נזר ניהו: ר"ל פליגי עליה בפסחים בכילד לולין (דף פד.) ואמר אין נמנין והוא לאכשורי טרפה קאמי ואיסורא דאורייתא היא ואת אמרת כו': **ואמאי אישטיק והאמר רבא.**

אל תקנישני. דלמא ריש לקיש לר' יוחנן מההיא דלולא שערותיהן כשזרן כו' ואת' לדידיה גופיה תקשה ליה דהא קסבר דזמר צסוף אזלינן בהך גידין שסופן להקשות וי"ל דלא דמי פסח ללאכילה לטומאה דלפי' עור ששלקו מטמא טומאת אזלינן כיון דחוי ללאכילה כדאמר בצמון ואע"ג דולאי אין נמנין עליו בפסח והכי נמי גידין שסופן להקשות וכן צפרק כילד לולין (פסחים פד.) דפרקי מההיא דר' יוחנן דאמר עור הראש של עגל הך אין מטמא טומאת אזלינן אהאי הך דגידין שסופן להקשות מכ"ש פריך וצירושלמי אהאי דראשו של עגל הך א"ר יוחנן לא שנו אלא לטומאה אכל לקות לא ור"ל אמר משנה שלמה היא זו בין לטומאה ובין ללקות ומסיק התם מילקף שיטמא דר"ל מן לא עמיד לה זכר גבי גידין שסופן להקשות דלמא אין נמנין וכן עמיד ליה זכר א"ר זון טעמא דריש לקיש ואלו את הצפר זכר ולא גידין משמע לפי הירושלמי דכל מקום אזיל זכר השתא זכר מגבי פסח דמתיב קרא: **בלשון יחיד כו'.** היה שונה זמנה דברי ר"ש ולא כמו שפי' צקונטרס משום דלמאי חידושהי וזה א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה אע"ג דלמאי כר' יהודה ואת' וממאי דמההיא דפסח הדר זיה ודלמא מההיא דלקמן הדר זיה וי"ל דמסתמא הדר זיה לגבי חזריה: **נתמסמם מהו.** הא דלמא צאלו טרפות (לעיל ג).

נמנין עליהן ועוד (ה) התורה חסה על ממונן של ישראל א"ל רב פפא (ג) לרבה א"ר ש בן לקיש דאוסורא דאורייתא ואת אמרת מאי ליחוש להו אישתיק ואמאי אישתיק (ט) והאמר רבא הלכתא כוותיה דר"ש בן לקיש בהני תלת שאני הכא דהדר ביה ר' יוחנן לגביה דר"ש בן לקיש דא"ל אל תקנישני בלשון יחיד אני שונה אותה והוא נשבר העצם ויצא לחוץ דאישתיקול קורטיתא מיניה אתא לקמיה דאביי שהייה (ט) תלתא ריגלי א"ל רב אדא בר מתנא זיל קמיה דרבא בריה דרב יוסף בר חמא (ט) דחריפא סכיניה אתא לקמיה אמר מכדי נשבר העצם ויצא לחוץ (ט) תנן ימה לי נפל מה לי איתיה א"ל רבינא לרבא דמתלקט מהו מתרוסם מהו מתמסמם מהו (ט) היכי דמי מתמסמם אמר רב הונא בריה דרב יהושע כל שהרופא (ט) קודרו איבעיא להו הניקב מהו (ט) נקלף מהו נסדק מהו נישל שלישי התחתון מהו ת"ש דאמר עולא אמר ר' יוחנן עור הרי הוא כבשר דלמא דקנה משכא דידיה אמר רב אשי כי הוינן בי רב פפי איבעיא לן (ט) נקדר כמין טבעת מהו ופשטנא מהא דאמר רב יהודה אמר רב דבר זה שאלתי לחכמים ולרופאים ואמרו ימסרמו בעצם ומעלה ארוכה אבל (ט) פרזלא מזרף זרף אמר רב פפא והוא דקנה גרמא דידיה: **מתני' יהושע** את הבהמה ומצא בה שליא נפש היפה תאכלנה ויאונה מטמאה לא טומאת אזלינן ולא טומאת נבלות חישב עליה מטמאה אובלין אבל לא טומאת נבלות (ט) שליא יציתה מקצתה אסורה באכילה (ט) סימן ולד באשה וסימן ולד בבהמה להמבכרת שהפילה שליא ישליכנה לכלבים (ט) ובמוקדשין תקבר ואין קוברין אותה בפרשת דרכים ואין תולין אותה באילן מפני דרכי האמורי: **גב' מנא הני מילי דת"ר** יכל בהמה תאכלו לרבות את השליא יכול אפילו יצתה מקצתה ת"ל אותה ואתה ולא שלייתה מכדי (ט) אין שליא בלא ולד למה לי קרא קרא אסמכתא בעלמא: ואינה מטמאה: בעי ר' יצחק בר נפחא: עור חמור ששלקו מהו למאי אי לטומאת אזלינן תנינא א

תוס' ד"ה בלשון כו' וי"ל דהשתא כו' עיני נמנות ד' ע"כ תוס' ד"ה ומי וע' ז"כ ק"ל ע"כ ע"כ אע"כ:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בלשון כו' וי"ל דהשתא כו' עיני נמנות ד' ע"כ תוס' ד"ה ומי וע' ז"כ ק"ל ע"כ ע"כ אע"כ:

הנהגות הב"ח

(א) נמ' נקב מהו נסדק מהו נקלף מהו ניטל שלם:

מוסף רש"י

התורה חסה על ממונן של ישראל. ויורה (ד) וזה הכסן ופני את הבית, שלא יעמלו כל מרק שבחמו שלם שאלו להם טרפה במקום (ד"ה כו' ובעיני יוסף דם ודעיל פס' בארבעה) אל תקנישני. להשכי לי שונה בלשון יחיד אני שונה אותה. משנה, ולא צלשן קסת משנה (קטן קטב). חילתא ריגלי. שהי תלמידי חכמים נקבלין לטעמי דרבה הלכות פסח בפסח והיה שאלת מהם, ונתמסמם האזנים מלמא כל הק' ריגלי דלמוראי היינו יום שמת בו אדם גדול קובעים אותו לכבודו ומדי שנה זמנה כשנעמי איתו יום מתקבלים תלמידי חכמים מעל כפינו וזכאם על קברו על שר העם להשיב ישיבה שלם (יבמות כבב). מורף דרף. עשה חבורה. אשגריטי"א בלע"י, לינא אחריתא מורף זרף מעלה נפח, אופלי"א בלע"י (שם וו). שליא. של זמנה יצאתה מקצתה. קודם שחיתת הבהמה אסורה באכילה. כולה אע"פ שאין בה ולד (ב"ק א'). אפילו מה שהיה צניט בשעת שחיתת (לעיל פסח). סימן ולד באשה סימן ולד בבהמה. כלומר מפני שהשלים סימן ולד בין הצניט בין צניטתה, שאין שליא בלא ולד אלא שנימנו, ומיחישן שלם צלחמו מקת שליא קודם שחיתת היא רובו של עובר וק"ל יא רובו הרי זה כילד ואינו יצטרך שחיתת האם (ב"ק א'). א: מיחישין דלמא כההיא מקלת דניקב (ב"ק א) הלאש והי כילת, הלא כולה אסורה דשתיין לה זכר רישא (לעיל פסח).

תורה אור השלם
1. וכל בהמה מפורשת פורקה ושטעת ששטע שתי פרישות מעלת גרה בבדיקה אהא תאכלה דברים יד

שיטה מקובצת

ואתה רבא הילכתא. ג"כ עי' תוס' בכורות דף יד ע"י ד"ה רב אשי:

רבינו גרשום

ריש לקיש ואיסורא דאורייתא. איסור טרפה: כותוה דריש לקיש בהני תלת כלומר ותו לא: שהני הכא והיה ביה ר' יוחנן לגביה דריש לקיש כלומר כמה דחזיון הכא בעור הראש של עגל הוך חזי להקטירו חזי לזנוט פסול חייב עליו כרת וא"ר יוחנן לא תקנישני שבלשון יחיד אני שונה אותה משום אליעזר בן יהודה איש אבליים וליה לא סבידא ליה דסבר דאין חשבו כבשר כיון דסופו להקשות הכא נמי כיון דסופו להקשות אע"ג דהשתא רבין נינהו אין דאשויבין כבשר וטרפה: דאישתיקול קורטיתא מיניה נפל קורטיתא מיניה מה לי איתיה כוליה: מתלקט מהו כלומר הבשר שחופה את העצם מלקט שאינו חופה רוב העצם במקום אחד אלא מלקט בכמה מקומות עד שחופה רובו: מתרוסס מהו לשון מרוסס שאינו שלם על העצם. ניקב מהו כלומר הבשר ששל העצם. נקלף מהו כלומר הבשר מעל העצם. עור חמור ששלקו מהו לטומאת אזלינן תנינא א

גרידא: דלמא שני התם משכא לבשר דידיה כלומר שערור דבוק לבשר: נקדר כמו טבעת מהו. כלומר הבשר שחופה את העצם נקדר סביבו: מסרטו בעצם. מסרטו סביבו בעצם: והוא דקנה גרמא דידיה מה דאמרינן מסרטו בעצם כלומר שיהא דבוק בעצם ומעלה ארוכה והוא דקנה גרמא דידיה ששלם העצם: דוקא עצם כלומר מסרטו בעצם אבל בכרוול או במחט או במרוף מרוף זרף נמקבו אלא מסרטו בעצם: אבל לא טומאת נבלות ואינה מטמאה במשא: מכדי אין שליא בלא ולד כו' כלומר כיון שיצאתה מקצתה ולד יצאתה עמה ואסורה דולד יחז ממחיתו וכי היכי דולד